

LIETUVOS RESPUBLIKOS
UŽIMTUMO ĮSTATYMO NR. XII-2470 2, 4, 5¹, 16, 17, 20, 24, 25, 30¹, 30², 31, 32, 35, 38, 39³,
40, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 48¹, 50 STRAIPSNŲ IR IV SKYRIAUS PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2024 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 2 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Darbo asistentas – įmonės, įstaigos, organizacijos ar kitos organizacinės struktūros darbuotojas, padedantis ~~neigiamam~~ darbuotojui **su negalia** atlikti darbo funkcijas.“

2 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 2 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos:

1. Darbo asistentas – įmonės, įstaigos, organizacijos ar kitos organizacinės struktūros darbuotojas, padedantis ~~neigiamam~~ darbuotojui **su negalia** atlikti darbo funkcijas.

2. **Skaidriai dirbantis asmuo – Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme nustatytus reikalavimus atitinkantis pagal darbo sutartį dirbantis arba savarankišką veiklą vykdomas fizinis asmuo, turintis to įstatymo nustatyta tvarka suformuotą galiojantį skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodą (jei jį turėti privaloma), o jei tokiam asmeniui šis kodas negali būti suformuojamas, – skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kode užšifruojamus duomenis pagrindžiančius dokumentus (jei juos turėti privaloma).**

3. Užimtumas – atlygintina arba neatlyginta teisėta fizinio asmens savarankiška, iš dalies savarankiška arba priklausoma veikla, kuria asmuo užsidirba pragyvenimo lėšų, taip pat veikla, kuria asmuo užsiima siekdamas įgyti darbinių ar profesinių įgūdžių, arba kita tęstinė veikla, kurią asmuo vykdo įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka.

4. Užimtumo forma – asmens veiklos, kurią vykdydamas asmuo yra laikomas užimtu, būdas.

5. Užimtumo rėmimo politika – darbo rinkos paslaugų, užimtumo rėmimo priemonių, kitų ekonominių ir socialinių priemonių, taikomų siekiant didinti darbo ieškančių asmenų užimtumą, mažinti nedarbą, švelninti neigiamas jo pasekmes, visuma.

6. Užimtumo rėmimo sistema – darbo ieškančių asmenų užimtumui remti taikomų teisinių, ekonominių, socialinių ir organizacinių priemonių visuma.

3 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 4 straipsnio 3 dalies 9 punktą ir jį išdėstyti taip:

„9) dėl asmenų, atlygintinai einančių narystės pagrindu renkamasias pareigas ar paskirtų į apygardų, savivaldybių rinkimų, apylinkių rinkimų **komisijas**, į ~~miestų, rajonų savivaldybių referendumo komisijas~~, **apylinkių referendumo komisijas**, tarnybos susiklostantys teisiniai santykiai, kurių ypatumus nustato **Lietuvos Respublikos rinkimų kodeksas Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymas, Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymas, Lietuvos Respublikos**

~~rinkimų į Europos Parlamentą įstatymas, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymas ir Lietuvos Respublikos referendumo~~ **konstitucinis** įstatymas;“.

4 straipsnis. 5¹ straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 5¹ straipsnio 1 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„1. Kai Lietuvos Respublikos Vyriausybė paskelbia ekstremaliąją situaciją ir karantiną, kurio metu nustato ūkinės veiklos apribojimus, savarankiškai dirbantis asmuo, kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos valstybinio **Valstybinio** socialinio draudimo įstatymo 2 straipsnio 9 dalyje, turi teisę gauti išmoką savarankiškai dirbančiam asmeniui, jeigu jis atitinka šias sąlygas:“.

2. Pakeisti 5¹ straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Išmokų mokėtojo patiriamos išmokų savarankiškai dirbantiems asmenims mokėjimo ir išieškojimo sąnaudų kompensuojamos pagal **atitinkamų metų** Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto **valstybės socialinių fondų biudžetų atitinkamų metų** rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytą procentinį dydį šioms sąnaudoms kompensuoti iš Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai skirtų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų.“

5 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 16 straipsnio 3 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) organizuoja ir koordinuoja profesinės reabilitacijos paslaugų teikimą Lietuvos Respublikos ~~neįgalųjų socialinės integracijos~~ **asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų** įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka;“

2. Papildyti 16 straipsnio 3 dalį nauju 11 punktu:

„11) **Užimtumo tarnyboje registruotam asmeniui, kuris paskutinius 6 mėnesius nedirbo pagal darbo sutartį arba darbo santykiams prilygintų teisinių santykių pagrindu, pradėjęs dirbti pagal darbo sutartį arba darbo santykiams prilygintų teisinių santykių pagrindu, Antstolių informacinėje sistemoje patikrina, ar asmens įsidarbinimo dieną antstoliai vykdė vykdomąsias bylas, kuriose šis asmuo yra skolininkas. Nustačiusi, kad vykdomosios bylos buvo vykdomos, Užimtumo tarnyba į Antstolių informacinę sistemą pateikia duomenis apie asmens įsidarbinimą. Šiame punkte nurodytu atveju, asmens rašytiniu prašymu, Užimtumo tarnyba asmeniui teikia Antstolių informacinės sistemos duomenis apie jo atžvilgiu vykdomas vykdomąsias bylas;“**

3. Buvusį 16 straipsnio 3 dalies 11 punktą laikyti 12 punktu.

“~~11-12)~~ atlieka kitas teisės aktų jai nustatytas funkcijas.“

6 straipsnis. 17 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 17 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„17 straipsnis. Savivaldybių institucijų ir įstaigų kompetencija

Savivaldybių institucijos ir įstaigos dalyvauja įgyvendinant šio įstatymo 45, 46 ir 47 straipsniuose nustatytas užimtumo rėmimo priemones bei rengia ir įgyvendina šio įstatymo 48 straipsnyje nustatytas užimtumo didinimo programas.“

7 straipsnis. 20 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 20 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Užimtiems asmenims taikomos šio įstatymo 36 straipsnio 1 dalies 1, **2, 4, 5 ir 6 punkte punktuose**, 41 straipsnio 1 dalyje ir 45 straipsnyje nurodytos aktyvios darbo rinkos politikos priemonės.“

2. Pakeisti 20 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Darbo rinkai besirengiantiems asmenims, nurodytiems šio įstatymo 22 straipsnio 7 dalyje, ~~taikomos~~ **taikoma paramos judumui priemonė ir** užimtumo didinimo programos.“

8 straipsnis. 24 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 24 straipsnio 4 dalies 9 punktą ir jį išdėstyti taip:

„9) Užimtumo tarnyba iš **šio įstatymo 55 straipsnyje nurodytų nelegalaus darbo, nedeklaruoto darbo ir nedeklaruotos savarankiškos veiklos kontrolę ir prevenciją vykdančių ar kitų institucijų gauna informacijos apie bedarbio nelegalaus darbo ar nedeklaruotos savarankiškos veiklos laikotarpį, išskyrus atvejus, kai pats bedarbis praneša bent vienai iš šio įstatymo 55 straipsnio nurodytų institucijų apie savo nelegalaus darbo faktą ir bendradarbiauja su šiomis institucijomis, iki jos priima nutarimą, arba apie tai, kad bedarbis teikė žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas pagal paslaugų kvitus, pažeisdamas Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatyme nustatytus reikalavimus nelegaliai gautas ar gaunamas pajamas ir (ar) nelegalų darbą, neteisėtą veiklą, susijusią su pajamų gavimu;**“.

9 straipsnis. 25 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 25 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„25 straipsnis. Darbo rinkoje papildomai remiami asmenys

Darbo rinkoje papildomai remiamais **asmenimis** laikomi šie asmenys:

1) bedarbiai, kurie yra darbingo amžiaus ~~neįgalieji asmenys su negalia~~, kuriems nustatytas iki 25 procentų **dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 0-25 procentų darbingumo lygis)** arba ~~sunkus sunkaus~~ **neįgalumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – sunkus neįgalumo lygis)**;

2) bedarbiai, kurie yra darbingo amžiaus ~~neįgalieji asmenys su negalia~~, kuriems nustatytas 30–40 procentų **dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 30-40 procentų darbingumo lygis)** arba ~~vidutinis vidutinio~~ **neįgalumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – vidutinis neįgalumo lygis)**;

3) bedarbiai, kurie yra darbingo amžiaus ~~neįgalieji asmenys su negalia~~, kuriems nustatytas 45–55 procentų **dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 45-55 procentų darbingumo lygis)** arba ~~lengvas lengvo~~ **neįgalumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – lengvas neįgalumo lygis)**;

4) nekvalifikuoti bedarbiai, kurie nėra įgiję jokios profesinės kvalifikacijos arba jų užsienyje įgyta profesinė kvalifikacija nėra pripažinta įstatymų, reglamentuojančių profesinės kvalifikacijos pripažinimą, nustatyta tvarka, taip pat bedarbiai, kurie neturi jokios neformaliu būdu įgytos kompetencijos, pripažintos įstatymų, reglamentuojančių įgytos kompetencijos pripažinimą, nustatyta tvarka;

5) ~~ilgalaikiai bedarbiai, kurie paskutinius 6 mėnesius nedirbo pagal darbo sutartį ar darbo santykiams prilygintų teisinių santykių pagrindu arba nebuvo savarankiškai dirbančiais asmenimis iki 25 metų, kurių nedarbo trukmė ilgesnė kaip 6 mėnesiai, ir ilgalaikiai bedarbiai nuo 25 metų, kurių nedarbo trukmė ilgesnė kaip 12 mėnesių, skaičiuojant nuo išregistravimo Užimtumo tarnyboje dienos;~~

6) vyresni kaip ~~45~~ **50** metų bedarbiai;

7) ~~asmenys, turintys teisę į papildomas užimtumo garantijas pagal Lietuvos Respublikos valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų papildomų užimtumo ir socialinių garantijų įstatymą~~ **16–24 metų bedarbiai**;

8) bedarbiai iki 29 metų;

~~9) pirmą kartą pagal įgytą kvalifikaciją ar kompetenciją darbo veiklą pradėdantys bedarbiai,~~ **kvalifikaciją įgiję ne daugiau kaip prieš 2 metus**;

~~10) asmenys, kuriems suteiktas pabėgėlio statusas ar perkeliamojo asmens statusas, arba asmenys, kuriems suteikta papildoma ar laikinoji apsauga, ir asmenys, turintys teisę gauti laikinąją apsaugą, iki sprendimo dėl laikinosios apsaugos suteikimo (nesuteikimo) priėmimo, tačiau ne ilgiau kaip laikinosios apsaugos laikotarpiu;~~

~~11) nėščios moterys, vaiko motina (įmotė) arba tėvas (įtėvis), vaiko globėjas, rūpintojas ir asmenys, faktiškai vieni auginantys vaiką (įvaikį) iki 8 metų arba neįgalų vaiką (įvaikį) su negalia iki 18 metų (iki 2005 m. liepos 1 d. pripažintą vaiku invalidu), ir taip pat asmenys, prižiūrintys~~

neįgalius šeimos narius **su negalia**, kuriems Neįgalumo ir (darbingumo) nustatymo tarnybos **Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros** prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Neįgalumo ir (darbingumo) nustatymo tarnyba **Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra**) sprendimu **nustatyta nustatytas individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis nuolatinė slauga ar priežiūra**;

12) grįžę iš laisvės atėmimo vietų įstaigos, kai laisvės atėmimo laikotarpis buvo ne trumpesnis kaip 6 mėnesiai, jeigu jie kreipiasi į Užimtumo tarnybą ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo grįžimo iš laisvės atėmimo vietų įstaigos;

13) priklausomi nuo narkotinių, psichotropinių ir kitų psichiką veikiančių medžiagų, baigę psichologinės socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programas, jeigu jie kreipiasi į Užimtumo tarnybą ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo psichologinės socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programos baigimo;

14) 10) užimti asmenys, kuriems Lietuvos Respublikos darbo kodekso 47 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytu atveju paskelbta prastova;

15) ~~neteko galios~~

16) 11) darbingo amžiaus **neįgalieji asmenys su negalia**, kuriems nustatytas iki 25 procentų **dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 0-25 procentų darbingumo lygis)** arba ~~sunkus sunkaus~~ **neįgalumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – sunkus neįgalumo lygis)** ir kurie 2022 m. gruodžio 31 d. buvo socialinės įmonės darbuotojai, ir kurių darbo sutartis su darbdaviu, turėjusiu socialinės įmonės statusą, nenutraukta;

17) 12) darbingo amžiaus **neįgalieji asmenys su negalia**, kuriems nustatytas 30–40 procentų **dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 30-40 procentų darbingumo lygis)** arba ~~vidutinis vidutinio~~ **neįgalumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – vidutinis neįgalumo lygis)** ir kurie 2022 m. gruodžio 31 d. buvo socialinės įmonės darbuotojai, ir kurių darbo sutartis su darbdaviu, turėjusiu socialinės įmonės statusą, nenutraukta;

18) 13) darbingo amžiaus **neįgalieji asmenys su negalia**, kuriems nustatytas 45–55 procentų **dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 45-55 procentų darbingumo lygis)** arba ~~lengvas lengvo~~ **neįgalumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – lengvas neįgalumo lygis)** ir kurie 2022 m. gruodžio 31 d. buvo socialinės įmonės darbuotojai, ir kurių darbo sutartis su darbdaviu, turėjusiu socialinės įmonės statusą, nenutraukta.“

10 straipsnis. 30¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 30¹ straipsnio 5 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) darbdavio įsipareigojimą įdarbinti trečiosios šalies pilietį ne trumpesniam negu 6 mėnesių laikotarpiui pagal darbo sutartį ir mokėti mėnesinį darbo užmokestį, ne mažesnę negu 1,5 Lietuvos statistikos departamento **Valstybės duomenų agentūros** paskutinio paskelbto kalendorinių metų vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio šalies ūkyje (įtraukiant ir individualių įmonių darbo užmokesčio duomenis) (toliau – paskutinis paskelbtas kalendorinių metų vidutinis mėnesinis BDU) dydžio, kai trečiosios šalies pilietis ketina dirbti aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą, arba“.

11 straipsnis. 30² straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 30² straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Pagalba atliekant įsidarbinimo procedūras teikiama, siekiant užtikrinti darbdavio ir asmens, kuriam dėl ~~neįgalumo~~ **negalios** reikalinga pagalba įsidarbinant, komunikavimą. Pagalba atliekant įsidarbinimo procedūras teikiama pagal poreikį ne daugiau kaip 8 valandas pas vieną darbdavį. Pagalbos atliekant įsidarbinimo procedūras vienos valandos įkainis negali viršyti 0,2 bazinės socialinės išmokos dydžio už kiekvieną ~~neįgalų~~ **asmenį su negalia**, kuris Užimtumo tarnybos buvo priskirtas vidutinių ar ribotų įsidarbinimo galimybių grupei.“

2. Pakeisti 30² straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Lydimoji pagalba įsidarbinus teikiama darbdavio ar ~~neįgalus~~ asmens **su negalia** prašymu, siekiant užtikrinti įdarbinimo tvarumą. Teikiant šią paslaugą, asmeniui padedama rasti būdų, kaip išspręsti darbe kylančias problemas, dėl kurių asmuo gali netekti darbo. Lydimoji pagalba teikiama pagal poreikį, tačiau ne ilgiau negu 12 kalendorinių mėnesių nuo įsidarbinimo dienos. Lydimosios pagalbos vienos valandos įkainis negali viršyti 0,2 bazinės socialinės išmokos dydžio už kiekvieną ~~neįgalų~~ asmenį **su negalia**, kuris Užimtumo tarnybos buvo priskirtas vidutinių ar ribotų įsidarbinimo galimybių grupei.“

12 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 31 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) darbo rinkai besirengiančio asmens (nurodomas vardas, pavardė, gimimo data) ir Užimtumo tarnybos įsipareigojimai dėl darbo rinkos paslaugų darbo rinkai besirengiančiam asmeniui teikimo, užimtumo didinimo programų ~~įgyvendinimo~~, **paramos judumui priemonės įgyvendinimo**.“

2. Pakeisti 31 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Užimtumo tarnyba, prieš siūlydama bedarbiams **ir darbo rinkai besirengiantiems asmenims** dalyvauti aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse, ~~bedarbiams ir darbo rinkai besirengiantiems asmenims~~ — užimtumo didinimo programose, jiems gali siūlyti kreiptis dėl socialinių paslaugų poreikio nustatymo.“

13 straipsnis. 32 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 32 straipsnio 2 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) Lietuvos statistikos departamente **Valstybės duomenų agentūros** renkamus darbo rinkos statistinius duomenis;“.

14 straipsnis. 35 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 35 straipsnio 4 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) kuriems nėra iškelta bankroto byla, kurie nėra likviduojami, dėl kurių nėra priimtas kreditorių susirinkimo nutarimas bankroto procedūras vykdyti ne teismo tvarka, kuriems, vadovaujantis Lietuvos Respublikos ~~ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo~~ įstatymu, nėra pritaikytos tarptautinės finansinės sankcijos (toliau – tarptautinės finansinės sankcijos);“.

2. Pakeisti 35 straipsnio 4 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) kurie per paskutinius vienus metus iki šioje dalyje nurodytų paraiškų pateikimo dienos neturėjo baudos, paskirtos už šio įstatymo 56, ~~56~~¹, 57, 58 ar 59²¹ straipsnyje nurodytą pažeidimą;“.

3. Pakeisti 35 straipsnio 4 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) kurių vadovas ar kitas atsakingas asmuo per paskutinius vienus metus iki šioje dalyje nurodytų paraiškų pateikimo dienos neturėjo administracinės nuobaudos, skirtos pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą už nelegalų darbą, **finansinių ataskaitų (konsoliduotųjų finansinių ataskaitų), metinės ataskaitos, metinio pranešimo (konsoliduotojo metinio pranešimo), veiklos ataskaitų, auditoriaus išvados, mokėjimų valdžios institucijoms ataskaitos (konsoliduotosios mokėjimų valdžios institucijoms ataskaitos), pelno mokesčio informacijos ataskaitos nepateikimą laiku teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka Juridinių asmenų registro tvarkytojui** arba turi ne daugiau negu vieną per paskutinius vienus metus iki šioje dalyje nurodytų paraiškų pateikimo dienos pagal šį kodeksą paskirtą administracinę nuobaudą už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų **pažeidimus, skaidriai dirbančių asmenų identifikavimo reikalavimų pažeidimus**, nelaimingo atsitikimo darbe nuslėpimą, nustatytos pranešimo ir ištyrimo tvarkos, darbo užmokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos, darbo laiko apskaitos, laikinųjų darbuotojų darbo sąlygų bei komercinės ar ūkinės veiklos tvarkos pažeidimus;“.

4. Papildyti 35 straipsnį 7 dalimi:

„7. Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklės taikomos įgyvendinant šias aktyvios darbo rinkos politikos priemonės:

1) profesinio mokymo, neformaliojo suaugusiųjų švietimo, aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimo, jeigu įgyvendinant šias priemones sudaroma trišalė sutartis dėl užimtų asmenų;

2) įdarbinimo pagal pameistrystės darbo sutartį;

3) remiamojo įdarbinimo;

4) paramos darbo vietoms steigti ar pritaikyti.“

15 straipsnis. 38 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 38 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Įdarbinimas pagal pameistrystės darbo sutartį gali būti organizuojamas asmenims, kurie taikant pameistrystės formą dalyvauja ~~profesiniame mokyme~~ **profesinio mokymo priemonėse** šio įstatymo 37 straipsnyje nustatyta tvarka, ~~arba neformaliajame suaugusiųjų švietime~~ **neformaliojo suaugusiųjų švietimo priemonėse** šio įstatymo 39² straipsnyje nustatyta tvarka **arba aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimo priemonėse** šio įstatymo 39³ straipsnyje nustatyta tvarka. Šio įstatymo 37 straipsnyje nurodyta mokymo Mokymo stipendija nemokama, kai asmeniui, atsižvelgiant į jo dirbtas valandas, mokamas darbo užmokestis pagal pameistrystės darbo sutartį.“

2. Pakeisti 38 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Darbdaviams, kurie vykdo profesinį mokymą pagal pameistrystės formą, kurie pagal pameistrystės darbo sutartį įdarbino Užimtumo tarnybos siūstus asmenis ir kurie pateikė paraišką, kompensuojama:

1) ~~70~~ **50** procentų pagal pameistrystės darbo sutartį įdarbintam asmeniui darbdavio apskaičiuotų draudžiamųjų pajamų, nuo kurių Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka apskaičiuotos ir privalo būti sumokėtos valstybinio socialinio draudimo įmokos ir kurios įrašytos Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registre, dalies, neviršijančios 1,5 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio, ~~ir nuo šios darbo užmokesčio dalies apskaičiuotų draudėjo privalomojo valstybinio socialinio draudimo įmokų dalis.~~ **Kompensacija padidinama:**

a) labai mažoms ir mažoms įmonėms, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, – 20 procentinių punktų;

b) vidutinėms įmonėms, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, – 10 procentinių punktų ir papildomai 10 procentinių punktų, jeigu pagal pameistrystės darbo sutartį įdarbinami šio įstatymo 25 straipsnyje nurodyti asmenys;

c) juridiniams asmenims, neatitinkantiems labai mažos, mažos arba vidutinės įmonės apibrėžties, nustatytos Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, – 10 procentinių punktų, jeigu pagal pameistrystės darbo sutartį įdarbinami šio įstatymo 25 straipsnyje nurodyti asmenys;

2) paskirto profesijos meistro (meistrų), atsakingo (atsakingų) už pameistrystės darbinės veiklos ir praktinio mokymo organizavimą ir koordinavimą, ~~pameistrystės darbinės veiklos ir praktinio mokymo organizavimo ir koordinavimo~~ **darbo užmokesčio išlaidos už valandas, kurias jis (jie) dalyvavo mokant šio straipsnio 1 dalyje nurodytą (nurodytus) asmenį (asmenis) ir (ar) jį (juos) mokė, išlaidos**, kurių dydis apskaičiuojamas pagal profesijos meistro (meistrų) faktiškai dirbtą laiką, ~~organizuojant ir koordinuojant pameistrystės darbinę veiklą ir praktinį mokymą~~ **kuri jis dalyvavo mokant šį (šiuos) asmenį (asmenis) ir (ar) jį (juos) mokė**, už vieną valandą mokant Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą minimalųjį valandinį atlygį, ir nuo šio atlygio apskaičiuota draudėjo privalomojo valstybinio socialinio draudimo įmokų dalis, ne didesnė kaip 20 procentų profesijos meistriui (meistrams) apskaičiuoto darbo užmokesčio.“

16 straipsnis. 39³ straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 39³ straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimas organizuojamas bedarbiams ir užimtiems asmenims, kurie numato mokytis ir įgyti kvalifikaciją ir (ar) kompetencijas, įtrauktas į Užimtumo tarnybos direktoriaus tvirtinamą Aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų sąrašą, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintos formos trišalėje arba dvišalėje sutartyje numatytais sąlygomis. Trišalė sutartis sudaroma tarp Užimtumo tarnybos, darbdavio, kuris įdarbins bedarbį ar užimtą asmenį arba pas kurį dirba užimtas asmuo, ir bedarbio, kuris įsidarbins laisvoje darbo vietoje, ar užimto asmens, kuris įsidarbins laisvoje darbo vietoje ar pasiliks dirbti pas tą patį darbdavį. Dvišalė sutartis sudaroma tarp Užimtumo tarnybos ir bedarbio ar užimto asmens. Bedarbiai ir užimti asmenys, siekiantys įgyti aukštą pridėtinę vertę kuriančias kvalifikacijas ir kompetencijas, ~~profesiniame mokyme dalyvauja~~ **profesinio mokymo priemonėse** šio įstatymo 37 straipsnyje nustatyta tvarka, **įdarbinimo pagal pameistrystės darbo sutartį priemonėse šio įstatymo 38 straipsnyje nustatyta tvarka** ir ~~neformaliajame suaugusiųjų švietime~~ **neformaliojo suaugusiųjų švietimo priemonėse** šio įstatymo 39² straipsnyje nustatyta tvarka.“

2. Pakeisti 39³ straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Bedarbiams mokymo stipendija *mutatis mutandis* mokama šio įstatymo 37 straipsnio 6 dalyje nustatytais sąlygomis. ~~Užimtiems asmenims per visą mokymosi laikotarpį pagal lankytas valandas kartą per mėnesį mokama 0,3 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliojo valandinio atlygio dydžio mokymo stipendija už kiekvieną lankytą valandą.~~“

17 straipsnis. 40 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 40 straipsnio 1 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) bedarbiui **ir darbo rinkai besirengiančiam asmeniui** dalyvaujant konsultaciniuose užsiėmimuose;“

2. Pakeisti 40 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Kelionių išlaidų kompensacijų, mokamų bedarbiui **ir darbo rinkai besirengiančiam asmeniui**, dalyvaujančiam jo individualiame užimtumo veiklos plane numatytuose konsultaciniuose užsiėmimuose, **bedarbiui, dalyvaujančiam** stažuotėje, vykstančiam į darbo vietą ar pokalbio su darbdaviu vietą ir atgal, darbdaviui, patiriančiam bedarbio vežimo į darbo vietą ir atgal išlaidų, dydžiai nustatomi Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, atsižvelgiant į atstumą tarp gyvenamosios vietos, darbo, darbo pokalbio, konsultacinių užsiėmimų ar stažuotės atlikimo vietos.“

18 straipsnis. 41 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 41 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Įgyvendinant šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą remiamojo įdarbinimo priemonę, darbdaviams, įdarbinusiems Užimtumo tarnybos siūstus asmenis, nurodytus šio įstatymo 25 straipsnio 1–~~139~~ punktuose, arba išlaikantiems šio įstatymo 25 straipsnio ~~16, 17 ir 18~~ **11, 12 ir 13** punktuose nurodytų asmenų darbo vietas, mokama subsidija darbo užmokesčiui. Subsidijos darbo užmokesčiui dydis negali viršyti 1,5 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio ~~ir nuo šio darbo užmokesčio apskaičiuotų draudėjo privalomojo valstybinio socialinio draudimo įmokų sumos~~. Subsidijos darbo užmokesčiui dydis, kai įdarbinami šio įstatymo 25 straipsnio 1–~~139~~ punktuose nurodyti asmenys arba išlaikomos ~~darbo vietos~~ šio įstatymo 25 straipsnio ~~16, 17 ir 18~~ **11, 12 ir 13** punktuose ~~nurodytiems asmenims~~ **nurodytų asmenų darbo vietas**, apskaičiuojamas procentais nuo įdarbintam asmeniui darbdavio priskaičiuotų draudžiamųjų pajamų, nuo kurių Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka ~~priskaičiuotos~~ **apskaičiuotos** ir privalo būti įmokėtos valstybinio socialinio draudimo įmokos; **ir kurios įrašytos**

~~prašytų~~ Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registre:

1) 75 procentai ~~apskaičiuotų~~ lėšų **draudžiamųjų pajamų**, kai įdarbinami šio įstatymo 25 straipsnio 1 ~~punkte ir 10 punktuose~~ nurodyti asmenys arba dirba šio įstatymo 25 straipsnio ~~16~~ **11** punkte nurodyti asmenys;

2) 60 procentų ~~apskaičiuotų~~ lėšų **draudžiamųjų pajamų**, kai įdarbinami šio įstatymo 25 straipsnio 2 punkte nurodyti asmenys arba dirba šio įstatymo 25 straipsnio ~~17~~ **12** punkte nurodyti asmenys;

3) 50 procentų ~~apskaičiuotų~~ lėšų **draudžiamųjų pajamų**, kai įdarbinami šio įstatymo 25 straipsnio 3–9, ~~11, 12 ir 13~~ punktuose nurodyti asmenys arba dirba šio įstatymo 25 straipsnio ~~18~~ **13** punkte nurodyti asmenys.“

2. Pakeisti 41 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Darbdaviams, dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino paskelbtos prastovos metu išlaikantiems darbo vietas šio įstatymo 25 straipsnio ~~14~~ **10** punkte nurodytiems užimtiems asmenims ir apie prastovos paskelbimą informavusiems Lietuvos Respublikos darbo kodekso 47 straipsnio 3 dalies 1 punkte nustatyta tvarka, subsidija darbo užmokesčiui nuo kiekvienam prastovoje esančiam užimtam asmeniui priskaičiuoto darbo užmokesčio mokama kas mėnesį už praėjusį kalendorinį mėnesį, kurį galiojo Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbta ekstremalioji situacija ir karantinas. Subsidijos darbo užmokesčiui dydis apskaičiuojamas procentais nuo užimtam asmeniui priskaičiuoto darbo užmokesčio, kuris negali būti didesnis negu užimto asmens darbo sutartyje iki karantino paskelbimo dienos nustatytas darbo užmokestis. Subsidijos darbo užmokesčiui dydis sudaro 100 procentų apskaičiuotų lėšų, bet ne daugiau kaip 1,5 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio. Jeigu užimtam asmeniui prastova Lietuvos Respublikos darbo kodekso 47 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytu atveju paskelbta ne visą mėnesio darbo laiką, subsidijos darbo užmokesčiui dydis apskaičiuojamas proporcingai darbdavio paskelbtos užimto asmens prastovos laikui. Darbdaviai, kuriems buvo mokama subsidija darbo užmokesčiui šio įstatymo 25 straipsnio ~~14~~ **10** punkte nurodytiems užimtiems asmenims, turi išlaikyti ne mažiau kaip 50 procentų darbo vietų ne trumpiau kaip 3 mėnesius nuo subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo pabaigos.“

3. Pakeisti 41 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Asmeniui vienu metu gali būti taikomos abi šio straipsnio 1 dalyje nurodytos remiamojo įdarbinimo priemonės. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos remiamojo įdarbinimo priemonės gali būti derinamos su bedarbių profesiniu mokymu ar darbo vietų pritaikymu. **Asmuo, dalyvavęs šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytoje priemonėje, negali būti pakartotinai siunčiamas dalyvauti šioje priemonėje pas tą patį darbdavį, išskyrus:**

1) šio įstatymo 25 straipsnio 1 ir 11 punktuose nurodytus asmenis;

2) šio įstatymo 25 straipsnio 2 ir 12 punktuose nurodytus asmenis, jeigu bendra subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo tam pačiam darbdaviui už šį asmenį trukmė neviršija **36 mėnesių.**“

4. Pakeisti 41 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Darbdaviai, kuriems, įgyvendinus šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą remiamojo įdarbinimo priemonę, šio straipsnio 2 dalyje nurodytos subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimas buvo baigtas arba šio straipsnio 10 dalies 2 ir 4 punktuose nurodytais atvejais nutrauktas, per 6 mėnesius atleidę iš darbo bent vieną iš šio įstatymo 25 straipsnio 1–~~3~~ **9** punktuose nurodytų Užimtumo tarnybos siųstų asmenų arba šio įstatymo 25 straipsnio ~~16, 17 ir 18~~ **11, 12 ir 13** punktuose nurodytų asmenų, išskyrus asmenis, atleistus pagal Lietuvos Respublikos darbo kodeksą darbo sutarties šalims susitarus dėl išbandymo, darbuotojo iniciatyva be svarbių priežasčių ar dėl svarbių priežasčių, darbdavio iniciatyva dėl darbuotojo kaltės, nesant darbo sutarties šalių valios, taip pat darbo sutarties pasibaigimo atvejus, kai šio straipsnio 2 dalyje nurodytos subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimas buvo nutrauktas šio straipsnio 10 dalies 5 punkte nurodytu pagrindu ar dėl

darbuotojo mirties, pakartotinai dalyvauti šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytoje remiamojo įdarbinimo priemonėje gali ne anksčiau kaip po 12 mėnesių, baigus mokėti šio straipsnio 2 dalyje nurodytą subsidiją darbo užmokesčiui įgyvendinant ankstesnę priemonę.“

5. Pakeisti 41 straipsnio 10 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„10. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytos subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimas, kai įdarbinami šio įstatymo 25 straipsnio 1–~~13~~ **11, 12 ir 13** punktuose nurodyti asmenys arba dirba šio įstatymo 25 straipsnio ~~16, 17 ir 18~~ **11, 12 ir 13** punktuose nurodyti asmenys, nutraukiamas šiais atvejais:“;

6. Pakeisti 41 straipsnio 10 dalies 10 punktą ir jį išdėstyti taip:

„10) jeigu darbdaviui paskirta bauda už šio įstatymo 56, **56¹**, 57, 58 ar 59²¹ straipsnyje nurodytą pažeidimą;“.

7. Pakeisti 41 straipsnio 10 dalies 11 punktą ir jį išdėstyti taip:

„11) jeigu darbdavio vadovui ar kitam atsakingam asmeniui paskirta administracinė nuobauda pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą už nelegalų darbą arba antra per kalendorinius metus administracinė nuobauda pagal šį kodeksą už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų **pažeidimus**, ~~skaidriai dirbančių asmenų identifikavimo reikalavimų pažeidimus~~, nelaimingo atsitikimo darbe nuslėpimą, nustatytos pranešimo ir ištyrimo tvarkos, darbo užmokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos, darbo laiko apskaitos, laikinųjų darbuotojų darbo sąlygų bei komercinės ar ūkinės veiklos tvarkos pažeidimus;“.

8. Pakeisti 41 straipsnio 10 dalies 12 punktą ir jį išdėstyti taip:

„12) jeigu subsidija darbo užmokesčiui buvo mokama ilgiau kaip 36 mėnesius ir pasikeitė asmens **dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumo lygis)** arba neįgalumo lygis – jam nustatytas didesnis kaip 30 procentų **dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 30 procentų darbingumo lygis)** arba ~~vidutinis ar lengvas~~ **vidutinio ar lengvo neįgalumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – vidutinis ar lengvas neįgalumo lygis)**;“.

9. Pakeisti 41 straipsnio 10 dalies 13 punktą ir jį išdėstyti taip:

„13) jeigu subsidija darbo užmokesčiui buvo mokama ilgiau kaip 6 mėnesius ir pasikeitė asmens **dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumo lygis)** arba neįgalumo lygis – jam nustatytas didesnis kaip 45 procentų **dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 45 procentų darbingumo lygis)** arba ~~lengvas~~ **lengvo neįgalumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – lengvas neįgalumo lygis)**;“.

10. Papildyti 41 straipsnio 10 dalį 14 punktu:

„**14) jeigu darbdavys nebeatitinka Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklėse nustatytų reikalavimų ar juos pažeidžia.**“

11. Pakeisti 41 straipsnio 11 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„11. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytos subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimas, kai darbo vietos yra išlaikomos šio įstatymo 25 straipsnio ~~4~~ **10** punkte nurodytiems užimtiems asmenims, nutraukiamas šiais atvejais:“;

12. Pakeisti 41 straipsnio 11 dalies 9 punktą ir jį išdėstyti taip:

„9) jeigu darbdaviui paskirta bauda už šio įstatymo 56, **56¹**, 57, 58 ar 59²¹ straipsnyje nurodytą pažeidimą;“.

13. Pakeisti 41 straipsnio 11 dalies 10 punktą ir jį išdėstyti taip:

„10) jeigu darbdavio vadovui ar kitam atsakingam asmeniui paskirta administracinė nuobauda pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą už nelegalų darbą arba antra per kalendorinius metus administracinė nuobauda pagal šį kodeksą už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų **pažeidimus**, ~~skaidriai dirbančių asmenų identifikavimo reikalavimų pažeidimus~~, nelaimingo atsitikimo darbe nuslėpimą, nustatytos pranešimo ir ištyrimo tvarkos, darbo užmokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos, darbo laiko apskaitos, laikinųjų darbuotojų darbo sąlygų bei komercinės ar ūkinės veiklos tvarkos pažeidimus.“

14. Pakeisti 41 straipsnio 12 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) jeigu darbdaviui paskirta bauda už šio įstatymo 56, **56¹**, 57, 58 ar 59²¹ straipsnyje nurodytą pažeidimą;“.

15. Pakeisti 41 straipsnio 12 dalies 8 punktą ir jį išdėstyti taip:

„8) jeigu darbdavio vadovui ar kitam atsakingam asmeniui paskirta administracinė nuobauda pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą už nelegalų darbą arba antra per kalendorinius metus administracinė nuobauda pagal šį kodeksą už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų **pažeidimus**, ~~skaidriai dirbančių asmenų identifikavimo reikalavimų pažeidimus~~, nelaimingo atsitikimo darbe nuslėpimą, nustatytos pranešimo ir ištyrimo tvarkos, darbo užmokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos, darbo laiko apskaitos, laikinųjų darbuotojų darbo sąlygų bei komercinės ar ūkinės veiklos tvarkos pažeidimus;“.

16. Papildyti 41 straipsnio 12 dalį 9 punktu:

„9) **jeigu darbdavys nebeatitinka Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklėse nustatytų reikalavimų ar juos pažeidžia.**“

19 straipsnis. 42 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 42 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„42 straipsnis. Įdarbinimas subsidijuojant

1. Įdarbinimas subsidijuojant, kurio tikslas – įdarbinti Užimtumo tarnybos siūstą asmenį arba išlaikyti šio įstatymo 25 straipsnio ~~16, 17 ir 18~~ **11, 12 ir 13** punktuose nurodytų asmenų darbo vietas, negražintinai kompensuojant darbdaviui dalį šio asmens darbo užmokesčio išlaidų, taip pat išlaikyti užimtų asmenų, kuriems Lietuvos Respublikos darbo kodekso 47 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytu atveju paskelbta prastova arba ji nutraukta šio įstatymo 41 straipsnio 11 dalies 1 punkte nustatytu atveju, darbo vietas, organizuojamas siekiant:

1) šio įstatymo 25 straipsnio ~~2–13~~ **9** punktuose nurodytiems bedarbiams padėti įsitvirtinti darbo rinkoje;

2) šio įstatymo 25 straipsnio 1 punkte nurodytiems bedarbiams ir šio įstatymo 25 straipsnio ~~14, 16, 17 ir 18~~ **10, 11, 12 ir 13** punktuose nurodytiems asmenims sudaryti specialias sąlygas išlikti darbo rinkoje.

2. Subsidijos darbo užmokesčiui, mokamos darbdaviams įdarbinant šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytus asmenis, taip pat išlaikant šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytų užimtų asmenų darbo vietas, dydis apskaičiuojamas vadovaujantis šio įstatymo 41 straipsnio 2, 3 ir 4 dalių nuostatomis.

3. Subsidija darbo užmokesčiui mokama:

1) iki 6 mėnesių **per nepertraukiamą 18 mėnesių laikotarpį nuo pirmos įdarbinimo subsidijuojant dienos** šio įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje nustatytu atveju, jeigu darbo sutartis sudaryta su asmenimis, nurodytais šio įstatymo 25 straipsnio 3–9, ~~11, 12 ir 13~~ punktuose, arba jeigu darbo sutartis sudaryta su asmenimis, nurodytais šio įstatymo 25 straipsnio ~~18~~ **13** punkte, arba jeigu, nepasibaigus šiam subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo terminui, pasikeitė asmens **dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumo lygis)** arba neįgalumo lygis – jam nustatytas 45–55 procentų **dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 45–55 procentų darbingumo lygis)** arba ~~lengvas~~ **lengvo neįgalumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – lengvas neįgalumo lygis)**. Į nurodytą subsidijos mokėjimo terminą neįskaičiuojamas laikotarpis, kai subsidija darbo užmokesčiui buvo mokama šio įstatymo 41 straipsnio 3 dalyje nustatytu atveju;

2) iki 36 mėnesių **per nepertraukiamą 48 mėnesių laikotarpį nuo pirmos įdarbinimo subsidijuojant dienos** šio įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje nustatytu atveju, jeigu darbo sutartis sudaryta su asmenimis, nurodytais šio įstatymo 25 straipsnio 2 **punkte ir 10 punktuose**, arba jeigu darbo sutartis sudaryta su asmenimis, nurodytais šio įstatymo 25 straipsnio ~~17~~ **12** punkte, arba jeigu, nepasibaigus šiam subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo terminui, pasikeitė asmens **dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumo lygis)** arba neįgalumo lygis – jam nustatytas 30–40 procentų **dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 30–40 procentų darbingumo lygis)** arba

~~vidutinis~~ **vidutinio** neįgalumo lygis (**iki 2023 m. gruodžio 31 d. – vidutinis neįgalumo lygis**). Į nurodytą subsidijos mokėjimo terminą neįskaičiuojamas laikotarpis, kai subsidija darbo užmokesčiui buvo mokama šio įstatymo 41 straipsnio 3 dalyje nustatytu atveju;

3) neterminuotai per visą darbo laikotarpį, jeigu šio įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje nustatytu atveju įdarbinami asmenys, nurodyti šio įstatymo 25 straipsnio 1 punkte, arba jeigu darbo sutartis sudaryta su asmenimis, nurodytais šio įstatymo 25 straipsnio ~~46~~ **11** punkte, arba jeigu subsidijos darbo užmokesčiui mokėjimo laikotarpiu pasikeitė asmens **dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumo lygis)** arba neįgalumo lygis – jam nustatytas iki 25 procentų **dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 0-25 procentų darbingumo lygis)** arba ~~sunkus sunkaus~~ **neįgalumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – sunkus neįgalumo lygis)**;

4) už laikotarpį, kurį Lietuvos Respublikos Vyriausybė buvo paskelbusi ekstremaliąją situaciją ir karantiną šio įstatymo 41 straipsnio 3 dalyje nustatytu atveju.“

20 straipsnis. 43 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 43 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„43 straipsnis. Subsidija darbo asistento išlaidoms

1. Darbdaviui skiriama subsidija darbo asistento išlaidoms, jeigu darbo funkcijoms atlikti nustatytas darbo asistento pagalbos poreikis:

1) asmenims, nurodytiems šio įstatymo 25 straipsnio 1, 2, 3, ~~16, 17 ir 18~~ **11, 12 ir 13** punktuose;

2) darbingo amžiaus užimtiems asmenims, kuriems pirmą kartą nustatytas iki 55 procentų **dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – iki 55 procentų darbingumo lygis)** arba ~~sunkus, vidutinis ar lengvas~~ **sunkaus, vidutinio ar lengvo** neįgalumo lygis (**iki 2023 m. gruodžio 31 d. – sunkus, vidutinis ar lengvas neįgalumo lygis**);

3) darbingo amžiaus užimtiems asmenims, kuriems, pasikeitus **dalyvumo lygiui (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumo lygiui)** ar neįgalumo lygiui, nustatytas mažesnis, negu buvo, **dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumo lygis)** arba neįgalumo lygis.

2. Darbo asistento pagalbos poreikis **poreikį** ir jo terminas nustatomi Neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo nustatyta tvarka. Informaciją **terminą nustato ir informaciją** apie priimtą sprendimą nustatyti darbo asistento pagalbos poreikį ~~Neįgalumo ir (darbingumo) nustatymo tarnyba~~ **pateikia Užimtumo tarnybai teisės aktų nustatyta tvarka pateikia Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros direktoriaus nustatyta tvarka, suderinta su Užimtumo tarnyba.**

3. Vienam darbo asistentui priskiriamų šio straipsnio 1 dalyje nurodytų asmenų skaičius nustatomas Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

4. Subsidija darbo asistento išlaidoms sudaro 62 procentus subsidijos skyrimo mėnesį galiojančio Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinto minimaliojo valandinio atlygio dydžio už kiekvieną šio įstatymo ~~25~~ **11** straipsnio 1, 2, 3, ~~16, 17 ir 18~~ **11** punktuose nurodytą asmenį **straipsnio 1 dalyje nurodytą asmenį**, atsižvelgiant į šių asmenų faktiškai dirbtą laiką, kai darbui atlikti buvo suteikta darbo asistento pagalba. Jeigu darbo asistento pagalba tuo pačiu metu teikiama keliems asmenims, jų faktiškai dirbtos valandos, į kurias atsižvelgiant apskaičiuojamas subsidijos darbo asistento išlaidoms dydis, nėra sumuojamos.“

21 straipsnis. 44 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 44 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyta parama teikiama Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka Užimtumo tarnybos atrinktiems darbdaviams (toliau – subsidijos gavėjai) šio įstatymo 45 straipsnyje nurodytais atvejais, mokant subsidiją:

1) techninės pagalbos priemonėms, reikalingoms darbo vietai pritaikyti ~~neįgaliesiems~~ **asmenims su negalia**, ar darbo procese naudojamiems specialiesiems įrenginiams (mašinoms,

aparatus, prietaisams, įrankiams, įtaisams) ar kitiems specialiems reikmenims, kurių reikia ~~neįgaliam~~ darbuotojui **su negalia** darbo funkcijoms atlikti, projektuoti, gaminti, pirkti ir montuoti (įrengti);

2) turto valdymo teise ne mažiau kaip 36 mėnesius nuo numatomos darbo vietos pritaikymo dienos valdomam pastatui (patalpai, patalpoms) remontuoti, siekiant užtikrinti aplinkos prieinamumą ~~neįgaliesiems~~ **asmenims su negalia** (aplinkos atitiktį ~~specialiesiems neįgalųjų asmenų su negalia~~ poreikiams), pritaikant darbo vietos aplinką, gamybines ir poilsio patalpas, taip pat aplinką pritaikant akliesiems, perkant, projektuojant, gaminant ir montuojant (įrengiant) specialius įrenginius ir kitą įrangą, be kurios ~~neįgalus~~ darbuotojas **su negalia** nepajėgtų patekti į darbo vietą ar pastate esančias poilsio patalpas.“

2. Pakeisti 44 straipsnio 8 dalies 8 punktą ir jį išdėstyti taip:

„8) turi paskirtą baudą už šio įstatymo 56, **56¹**, 57, 58 ar 59²¹ straipsnyje nurodytą pažeidimą, taip pat jeigu subsidijos gavėjo vadovui ar kitam atsakingam asmeniui pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą paskirta administracinė nuobauda už nelegalų darbą arba pagal šį kodeksą paskirta antra per kalendorinius metus administracinė nuobauda už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų **pažeidimus**, ~~skaidriai dirbančių asmenų identifikavimo reikalavimų pažeidimus~~, nelaimingo atsitikimo darbe nuslėpimą, nustatytos pranešimo ir ištyrimo tvarkos, darbo užmokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos, darbo laiko apskaitos, laikinųjų darbuotojų darbo sąlygų bei komercinės ar ūkinės veiklos tvarkos pažeidimus.“

3. Pakeisti 44 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Subsidijos gavėjas privalo:

1) apmokėti ne mažiau kaip 35 procentus kiekvienos darbo vietos steigimo ar pritaikymo išlaidų, išskyrus atvejus, kai įdarbinami ~~neįgalieji~~ **asmenys su negalia** (už kiekvieną ~~neįgalų~~ darbuotoją **su negalia**, kuriam nustatytas ~~sunkus~~ **sunkaus** neįgalumo lygis (**iki 2023 m. gruodžio 31 d. – sunkus neįgalumo lygis**) ar 25 procentų neviršijantis **dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 0-25 procentų** darbingumo lygis) (~~iki 2005 m. liepos 1 d. – I grupės invalidą~~), – 20 procentų; už ~~neįgalų~~ darbuotoją **su negalia**, kuriam nustatytas ~~vidutinis~~ **vidutinio** neįgalumo lygis (**iki 2023 m. gruodžio 31 d. – vidutinis neįgalumo lygis**) ar 30–40 procentų **dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 30-40 procentų** darbingumo lygis) (~~iki 2005 m. liepos 1 d. – II grupės invalidą~~), – 30 procentų), ir įsteigtą ar pritaikytą darbo vietą išlaikyti ne mažiau kaip 36 mėnesius nuo Užimtumo tarnybos siūstų asmenų įdarbinimo. Darbdavys savo sprendimu gali nustatyti didesnę, negu nurodyta šioje dalyje **šiam punkte**, nuosavų lėšų dalį, skiriamą darbo vietų steigimo ar pritaikymo išlaidoms apmokėti;

2) iki vienos iš paramos darbo vietoms steigti priemonių įgyvendinimo ir finansavimo sutarties pasirašymo dienos Užimtumo tarnybai pateikti šios sutarties ~~galiojimo~~ **įvykdymo** užtikrinimą, kurio dydis – ne mažiau kaip 50 procentų numatytos skirti subsidijos sumos sutarties galiojimo laikotarpiu;

3) valstybės ir nuosavoms lėšoms atsidaryti specialią sąskaitą Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje veikiančioje kredito, mokėjimo ir (ar) elektroninių pinigų įstaigoje, iš kurios atsiskaitymai vykdomi atliekant mokėjimo pavedimus;

4) darbo vietą įsteigti ar pritaikyti ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka visiškai atsiskaityti su Užimtumo tarnyba už suteiktą subsidiją ne vėliau kaip per 10 mėnesių nuo vienos iš paramos darbo vietoms steigti priemonių įgyvendinimo **ir finansavimo** sutarties pasirašymo dienos;

5) savo lėšomis apdrausti ilgalaikį materialųjį turtą, kuriam įsigyti steigiant darbo vietą ar ją pritaikant buvo naudota subsidija, maksimaliu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų, nuo kurių draudžia subsidijos gavėjo pasirinkta draudimo bendrovė, ne mažiau kaip 36 mėnesiams nuo darbo vietos įsteigimo ar pritaikymo dienos, o šio straipsnio 7 dalies 4 punkte nurodytais atvejais – ne trumpiau kaip iki pratęsto įsteigtos darbo vietos išlaikymo laikotarpio

pabaigos, naudos gavėju nurodydamas Užimtumo tarnybą, ir raštu ar elektroninių ryšių priemonėmis pateikti ~~jai Užimtumo tarnybai~~ draudimą įrodančius dokumentus (draudimo liudijimo kopiją).“

4. Pakeisti 44 straipsnio 10 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) keisti įdarbinto asmens darbo vietą ar darbo funkcijas, nustatyti ne visą darbo laiką arba ne visą darbo savaitę, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos darbo kodekse, jeigu to nebuvo numatęs paraiškoje gauti subsidiją darbo vietai (vietoms) steigti ar pritaikyti, išskyrus asmenų, kuriems nustatytas iki 25 procentų **dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 0–25 procentų** darbingumo lygis) ar ~~sunkus sunkaus~~ **sunkaus** neįgalumo lygis (**iki 2023 m. gruodžio 31 d. – sunkus neįgalumo lygis**) arba 30–40 procentų **dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 30–40 procentų** darbingumo lygis) ar ~~vidutinis vidutinio~~ **vidutinio** neįgalumo lygis (**iki 2023 m. gruodžio 31 d. – vidutinis neįgalumo lygis**), arba 45–55 procentų **dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 45–55 procentų** darbingumo lygis) ar ~~lengvas lengvo~~ **lengvo** neįgalumo lygis (**iki 2023 m. gruodžio 31 d. – lengvas neįgalumo lygis**) ir kurie dėl sveikatos būklės gali dirbti ne visą darbo dieną ar ne visą darbo savaitę, įdarbinimo atvejus.

5. Pakeisti 44 straipsnio 11 dalį ir ją išdėstyti taip:

„11. Darbo vietai steigti ar pritaikyti ir asmeniui įdarbinti vienu metu gali būti taikomas tik vienas iš šio straipsnio 1 dalyje nurodytų paramos būdų. Darbdavys negali į darbo vietą, įsteigtą šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nustatytos paramos lėšomis, įdarbinti asmens pagal remiamojo įdarbinimo priemones, išskyrus šio įstatymo 41 straipsnio 3 dalyje nurodytą atvejį, kai darbo vietos išlaikomos šio įstatymo 25 straipsnio ~~14~~ **10** punkte nurodytiems užimtiems asmenims.“

22 straipsnis. 45 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 45 straipsnio 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) darbingo amžiaus užimtų asmenų, kuriems nustatytas iki 25 procentų **dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 0–25 procentų** darbingumo lygis) ar ~~sunkus sunkaus~~ **sunkaus** neįgalumo lygis (**iki 2023 m. gruodžio 31 d. – sunkus neįgalumo lygis**) arba 30–40 procentų **dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 30–40 procentų** darbingumo lygis) ar ~~vidutinis vidutinio~~ **vidutinio** neįgalumo lygis (**iki 2023 m. gruodžio 31 d. – vidutinis neįgalumo lygis**), išlikimui darbo rinkoje remti.“

23 straipsnis. 47 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 47 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems asmenims subsidija darbo vietai (vietoms) steigti mokama šio įstatymo 44 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytomis sąlygomis ir tvarka, netaikant reikalavimo apmokėti ne mažiau kaip 35 procentus darbo vietoms steigti (pritaikyti atsižvelgiant į ~~neįgalųjų asmenų~~ negalia) reikalingų lėšų ir reikalavimo pateikti sutarties ~~galiojimo įvykdymo~~ užtikrinimą, jeigu darbo vieta steigiama tik sau.“

24 straipsnis. 48 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 48 straipsnio 2 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) nėščios moterys, vaiko (**įvaikio**) motina (įmotė) arba tėvas (įtėvis), vaiko globėjas, rūpintojas ir asmenys, faktiškai **vieni** auginantys vaiką (įvaikį) iki 8 metų arba ~~neįgalų~~ vaiką (įvaikį) **su negalia** iki 18 metų (~~iki 2005 m. liepos 1 d. pripažintą vaiku invalidu~~), ir **taip pat** asmenys, prižiūrintys ~~neįgalius~~ šeimos narius **su negalia**, kuriems ~~Neįgalumo ir (darbingumo) nustatymo tarnybos~~ **Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros** prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (~~toliau – Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba~~) sprendimu nustatyta **nustatytas individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis nuolatinei slauga ar priežiūra**“.

2. Papildyti 48 straipsnio 2 dalį 12 punktu:

„12) **ilgalaikiai bedarbiai, kurių nedarbo trukmė ilgesnė kaip 12 mėnesių, skaičiuojant nuo įsiregistravimo Užimtumo tarnyboje dienos**.“

25 straipsnis. 48¹ straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 48¹ straipsnio 1 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„1. Teisę gauti atvykimo išmoką iš užsienio pritrauktiems darbuotojams turi ~~visas šias sąlygas atitinkantis~~ asmuo (**išskyrus asmenis, kuriems nacionalinė viza išduota iki 2022 m. birželio 30 d.**), **kuris atitinka visas šias sąlygas:**“.

2. Pakeisti 48¹ straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) asmuo 2022 metais arba vėlesniais kalendoriniais metais ~~laikomas~~ **tapo** nuolatinio Lietuvos gyventojų pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 4 straipsnio nuostatas (toliau – nuolatinis Lietuvos gyventojas); ~~išskyrus asmenis, kuriems nacionalinė viza buvo išduota iki 2022 m. birželio 30 d. Vizos išdavimo tvarkos apraše, tvirtinamame Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro įsakymu, nurodytais atvejais:~~

a) ~~užsieniečiui, pateikusiam prašymą išduoti ar pakeisti leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje arba Sąjungos piliečio šeimos nario leidimo gyventi šalyje kortelę;~~

b) ~~užsieniečiui, kuris yra valstybės, nurodytos Vizos išdavimo tvarkos aprašo 14 priede, pilietis, dėl kurio atvykimo į Lietuvos Respubliką tarpininkauja juridinis asmuo arba kuris vyksta į Lietuvos Respubliką ilgalaikiam buvimui;~~

e) ~~užsieniečiui, kuris yra nacionalinę vizą arba leidimą laikinai gyventi turinčio valstybės, nurodytos Vizos išdavimo tvarkos aprašo 14 priede, piliečio sutuoktinis arba asmuo, su kuriuo sudaryta registruotos partnerystės sutartis, nepilnametis vaikas (įvaikis), įskaitant sutuoktinio arba asmens, su kuriuo sudaryta registruotos partnerystės sutartis, nepilnamečius vaikus;~~

d) ~~kitais atvejais, kai užsieniečio atvykimo į Lietuvos Respubliką tikslas ilgalaikis buvimas Lietuvos Respublikoje;~~“.

26 straipsnis. 50 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 50 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„50 straipsnis. Užimtumo rėmimo priemonių, darbo rinkos paslaugų ir ~~kitų~~ išmokų finansavimo šaltiniai

Darbo rinkos paslaugos, užimtumo rėmimo priemonės ir ~~kitos~~ šiame įstatyme nurodytos išmokos finansuojamos iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, Garantinio fondo, **Ilgalaikio darbo išmokų fondo**, Europos Sąjungos struktūrinių ir kitų fondų bei šaltinių. Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšų naudojimo sąlygas ir tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.“

27 straipsnis. IV skyriaus pakeitimas

Pakeisti IV skyrių ir jį išdėstyti taip:

„IV SKYRIUS

NELEGALUS DARBAS, NEDEKLARUOTAS DARBAS, NEDEKLARUOTA SAVARANKIŠKA VEIKLA; **IR** UŽSIENIEČIŲ ĮDARBINIMO TVARKOS **IR** SKAIDRIAI DIRBANČIO ASMENS IDENTIFIKAVIMO PAŽEIDIMAI

55 straipsnis. Institucijos, vykdančios nelegalaus darbo, nedeklaruoto darbo, nedeklaruotos savarankiškos veiklos ir ~~skaidriai dirbančių asmenų identifikavimo kontrolę~~

~~Nelegalaus darbo, nedeklaruoto darbo ir nedeklaruotos savarankiškos veiklos prevenciją vykdo, patikrinimus, grindžiamus rizikos vertinimu, ir skaidriai dirbančių asmenų identifikavimo kontrolę atlieka~~ Valstybinė darbo inspekcija, Valstybinė mokesčių inspekcija, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (~~toliau – Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba~~) ir policija **vykdo nelegalaus darbo, nedeklaruoto darbo ir nedeklaruotos savarankiškos veiklos prevenciją, patikrinimus, grindžiamus rizikos vertinimu, ir kontrolę, vadovaudamosi jų veiklą reglamentuojančiais teisės aktais.**

56 straipsnis. Nelegalus darbas ir atsakomybė už jį

1. Nelegaliu darbu laikomos fizinio asmens (darbuotojo) pavaldžiai kitam asmeniui (darbdaviui) ir jo naudai atlygintinai atliekamos darbo funkcijos, kai:

1) darbdavys nesudaro darbo sutarties raštu ir (arba) nepraneša Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinei įstaigai mažiausiai prieš vieną darbo dieną iki darbo pradžios apie darbuotojo priėmimą į darbą;

2) dirba trečiosios šalies pilietis, kuris neturi teisės būti ar gyventi ir (arba) dirbti Lietuvos Respublikoje įdarbintas nesilaikant norminių teisės aktų, reglamentuojančių trečiųjų šalių piliečių įdarbinimą, nustatytos tvarkos, ir (arba) kuris neturi suformuoto galiojančio skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodo, jeigu privalu jį turėti, arba skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kode užšifruojamus duomenis, nurodytus Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 15¹ straipsnio 8 dalyje, pagrindžiančių dokumentų (toliau – skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kode užšifruojamus duomenis pagrindžiantys dokumentai) tais atvejais, kai skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodas negali būti suformuojamas, arba nustatomos šios dalies 1 punkte nurodytos aplinkybės.

2. Darbdavys nelaikomas pažeidusiu šio straipsnio 1 dalies 2 punktą, kai dirba trečiosios šalies pilietis, kuris neturi teisės būti ar gyventi ir (arba) dirbti Lietuvos Respublikoje, jeigu įdarbindamas trečiosios šalies pilietį ir visu jo, įvykdo šias sąlygas:

1) ne vėliau kaip prieš vieną darbo dieną iki numatytos darbo sutarties sudarymo dienos yra gautas leidimas gyventi Lietuvos Respublikoje ar kitas dokumentas, suteikiantis teisę būti ar gyventi Lietuvos Respublikoje, ir leidimas dirbti Lietuvos Respublikoje, jeigu pagal įstatymą „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ trečiosios šalies pilietis nėra atleidžiamas nuo pareigos įsigyti leidimą dirbti Lietuvos Respublikoje, arba trečiosios šalies pilietis įdarbintas įgyvendinant stambaus projekto investicijų sutartį ar investicijų sutartį, sudarytą tarp investuotojo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 6 punkto pagrindu, ir ne vėliau kaip darbo sutarties sudarymo dieną yra pateiktas prašymas išduoti leidimą laikinai gyventi Investicijų įstatymo 13⁺ straipsnio 3 dalies arba 15⁵ straipsnio 6 dalies pagrindu;

2) darbo Lietuvos Respublikoje laikotarpiu saugo šio straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytų jo teisę būti ar gyventi ir (arba) dirbti Lietuvos Respublikoje patvirtinančių dokumentų kopijas ir pateikia jas Valstybinei darbo inspekcijai, Migracijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Migracijos departamentas) ar kitai šio įstatymo 55 straipsnyje nurodytai institucijai jų reikalavimu.

3. Šio straipsnio 2 dalies nuostatos netaikomos, kai jeigu darbdavys žinojo, kad leidimas gyventi Lietuvos Respublikoje ar kitas dokumentas, suteikiantis teisę būti ar gyventi Lietuvos Respublikoje, ir leidimas dirbti Lietuvos Respublikoje, buvo suklastoti.

4. Šio įstatymo 55 straipsnyje nurodyta institucija, nustatiusi, kad darbdavys padarė Padarius šio straipsnio 1 dalyje dalies 1 punkte nurodytą pažeidimą, neatsižvelgdama neatsižvelgiant į formalią nelegaliai dirbančio ir (ar) nelegalų darbą leidusio dirbti asmens veiklos išraišką:

1) jeigu darbo santykiai nėra pasibaigę, įpareigoja darbdavį sudaryti rašytinę darbo sutartį su nelegaliai dirbusiu asmeniu ir darbdavys privalo pranešti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinei įstaigai apie nelegaliai dirbusio asmens priėmimą į darbą, nuroydamas faktinę jo darbo (nelegalaus) pradžią, ir sumokėti nelegaliai dirbusiam asmeniui sulygtą atlyginimą už darbą (už faktiškai dirbtą laikotarpį), ne mažesnę kaip 3 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžių, taip pat, jeigu nelegaliai dirbo trečiosios šalies pilietis, pranešti apie darbo sutarties pasibaigimą ir apmokėti visas šiame punkte numatytų sumų pervedimo į šalį, į kurią grįžo ar buvo gražintas trečiosios šalies pilietis, išlaidas ir trečiosios šalies piliečio gražinimo išlaidas, kad darbo sutartis sudaryta ir darbuotojas priimtas į darbą;

2) įpareigoja darbdavį sumokėti nelegaliai dirbusiam asmeniui sulygtą atlyginimą už darbą, išskyrus atvejį, kai šis atlyginimas buvo sumokėtas;

23) šio įstatymo nustatyta tvarka skiria baudą, — darbdaviui skiriama nuo 3 iki 12 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžių bauda nuo 868 iki 2 896 eurų už kiekvieną nelegaliai dirbusį asmenį. Tokie patys veiksmai, padaryti darbdavio jau bausto Darbdaviui, jau baustam už šį pažeidimą per pastaruosius 2 metus, už pakartotinai padarytą pažeidimą šio įstatymo nustatyta tvarka skiriama nuo 6 iki 24 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžių bauda užtraukia baudą darbdaviui nuo 2 896 iki 5 792 eurų už kiekvieną nelegaliai dirbusį asmenį.

5. Šio įstatymo 55 straipsnyje nurodyta institucija, nustačiusi, kad darbdavys padarė šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytą pažeidimą, neatsižvelgdama į formalią nelegaliai dirbančio ir (ar) nelegalų darbą leidusio dirbti asmens veiklos išraišką:

1) įpareigoja darbdavį nutraukti darbo santykius su nelegaliai dirbančiu asmeniu per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo;

2) įpareigoja darbdavį sumokėti nelegaliai dirbusiam asmeniui sulygtą atlyginimą už darbą, išskyrus atvejį, kai šis atlyginimas jau buvo sumokėtas;

3) įpareigoja darbdavį sumokėti visas šioje dalyje numatytų sumų pervedimo į šalį, į kurią grįžo ar buvo gražintas trečiosios šalies pilietis, išlaidas ir trečiosios šalies piliečio gražinimo išlaidas;

4) šio įstatymo nustatyta tvarka skiria baudą darbdaviui nuo 868 iki 2 896 eurų už kiekvieną nelegaliai dirbusį asmenį. Tokie patys veiksmai, padaryti darbdavio, jau bausto už šį pažeidimą per pastaruosius 2 metus, užtraukia baudą darbdaviui nuo 2 896 iki 5 792 eurų už kiekvieną nelegaliai dirbusį asmenį;

5) duomenų teikimo sutartyje nustatytais sąlygomis ir tvarka perduoda informaciją apie nelegaliai dirbantį ar dirbusį asmenį (vardas, pavardė, asmens kodas (jeigu asmens kodo neturi, — gimimo data), nelegalaus darbo pradžios data, darbdavio juridinio asmens pavadinimas ir kodas, šiam juridiniam asmeniui atstovaujančio asmens vardas, pavardė ir asmens kodas (jeigu darbdavys yra fizinis asmuo, — jo vardas ir pavardė, asmens kodas) Migracijos departamentui.

5-6. Be šio straipsnio 4 5 dalyje numatytų pasekmių, darbdaviams, padariusiems šio straipsnio 1 dalyje dalies 2 punkte numatytą pažeidimą, gali būti taikomi:

1) apribojimas dalyvauti viešuosiuose pirkimuose Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka;

2) teisės gauti subsidijas, išmokas ar kitą valstybės pagalbą, įskaitant Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramą ir kitą paramą, išskyrus tiesioginę Europos Sąjungos paramą, atėmimas iki 5 metų Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka;

3) įpareigojimas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka gražinti tam tikrą dalį arba visas per 12 mėnesių laikotarpį iki nelegalaus darbo nustatymo suteiktų subsidijų, išmokų ar kitos valstybės pagalbos, įskaitant Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramą ir kitą paramą, išskyrus tiesioginę Europos Sąjungos paramą, lėšas.

6. Darbdavys, jeigu jis yra subrangovas, arba įmonė, atsiuntusi trečiosios šalies pilietį laikinai dirbti (toliau – siunčiančioji užsienio įmonė), ne vėliau kaip prieš vieną darbo dieną iki trečiosios šalies piliečio darbo Lietuvos Respublikoje pradžios turi raštu informuoti rangovą arba įmonę Lietuvos Respublikoje, į kurią pagal paslaugų teikimo ar darbų atlikimo sutartį atsiųstas trečiosios šalies pilietis (toliau – priimančioji Lietuvos įmonė), apie trečiosios šalies piliečio darbo Lietuvos Respublikoje pradžią, nurodydami šio trečiosios šalies piliečio vardą, pavardę ir darbo Lietuvos Respublikoje pradžios datą. Rangovas arba priimančioji Lietuvos įmonė, gavę informaciją apie trečiosios šalies piliečio darbo Lietuvos Respublikoje pradžią, turi raštu pareikalauti darbdavio ar siunčiančiosios užsienio įmonės pateikti turimus trečiosios šalies piliečio įdarbinimo dokumentus, suformuotą galiojantį skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodą, kai privalu jį turėti, arba skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kode užšifruojamus duomenis pagrindžiančius dokumentus tais atvejais, kai skaidriai dirbančio

asmens identifikavimo kodas negali būti suformuojamas, taip pat teisę būti ar gyventi ir (arba) dirbti Lietuvos Respublikoje patvirtinančius dokumentus.

7. Už šio straipsnio 6 dalyje nurodytų pareigų nevykdymą rangovui ar priimančiajai Lietuvos įmonei skiriama šio straipsnio 4 dalies 2 punkte numatyta bauda. Rangovas arba priimančioji Lietuvos įmonė yra subsidiariai atsakingi už šio straipsnio 4 dalies 1 punkte nurodytų piniginių įpareigojimų įvykdymą, išskyrus atvejį, kai jie įvykdė šio straipsnio 6 dalyje nurodytas pareigas. Jeigu rangovas ar kiti subrangovai ar priimančioji Lietuvos įmonė žinojo apie tai, kad darbdavys yra nelegaliai įdarbinęs trečiosios šalies pilietį, jie taip pat yra subsidiariai atsakingi už šio straipsnio 4 dalies 1 punkte nurodytų piniginių įpareigojimų įvykdymą.

8. Nelegaliai dirbęs trečiosios šalies pilietis turi teisę nukreipti savo piniginių reikalavimą į rangovą ar subrangovus, ar priimančiąją Lietuvos įmonę per 3 mėnesius nuo tos dienos, kurią suėjo jo piniginių reikalavimo darbdaviui 3 mėnesių terminas nuo nelegalaus darbo nustatymo, tačiau darbdavys šio reikalavimo nepatenkino arba patenkino dalį jo. ~~7. Jeigu darbdavys, nelegaliai įdarbinęs trečiosios šalies pilietį dirbti tam tikrą darbą, yra subrangovas arba įmonė, atsiuntusi trečiosios šalies pilietį laikinai dirbti (toliau — siunčiančioji užsienio įmonė) į įmonę Lietuvos Respublikoje pagal sudarytą sutartį dėl paslaugų teikimo ar darbų atlikimo (toliau — priimančioji Lietuvos įmonė), rangovas arba priimančioji Lietuvos įmonė yra subsidiariai atsakingi už šio straipsnio 5 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytų piniginių įpareigojimų įvykdymą, išskyrus atvejį, kai jie raštu iš subrangovo arba siunčiančiosios užsienio įmonės pareikalavo pateikti trečiųjų šalių piliečių įdarbinimo dokumentus, nurodytus šio straipsnio 2 dalyje, ir ėmėsi priemonių jų teisingumui patikrinti. Jeigu rangovas ar kiti subrangovai arba priimančioji Lietuvos įmonė žinojo apie tai, kad darbdavys yra nelegaliai įdarbinęs trečiosios šalies pilietį, jie taip pat yra subsidiariai atsakingi už šio straipsnio 5 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytų piniginių įpareigojimų įvykdymą. Subsidiarios rangovo ar subrangovų arba priimančiosios Lietuvos įmonės atsakomybės esmė — tiek šio įstatymo 55 straipsnyje nurodyta institucija, tiek nelegaliai dirbęs trečiosios šalies pilietis turi teisę nukreipti savo piniginių reikalavimą į rangovą ar subrangovus per 3 mėnesius nuo tos dienos, kurią suėjo jų piniginių reikalavimo darbdaviui terminas, tačiau darbdavys jų piniginių reikalavimo nepatenkino arba patenkino neviseškai. Darbdavys arba siunčiančioji užsienio įmonė ne vėliau kaip prieš vieną darbo dieną iki trečiosios šalies piliečio darbo Lietuvos Respublikoje pradžios raštu turi informuoti rangovą arba priimančiąją Lietuvos įmonę apie trečiosios šalies piliečio darbo Lietuvos Respublikoje pradžią, nurodydami šio trečiosios šalies piliečio vardą, pavardę ir darbo Lietuvos Respublikoje pradžios datą. Rangovo arba priimančiosios Lietuvos įmonės, gavusių iš darbdavio arba siunčiančiosios užsienio įmonės informaciją apie trečiosios šalies piliečio darbo Lietuvos Respublikoje pradžią, reikalavimu darbdavys arba siunčiančioji užsienio įmonė turi pateikti rangovui arba priimančiajai Lietuvos įmonei turimus dokumentus, nurodytus šio straipsnio 2 dalyje. Šio įstatymo 55 straipsnyje nurodyta institucija taip pat skiria rangovui arba priimančiajai Lietuvos įmonei baudą nuo 868 iki 2 896 eurų už kiekvieną nelegaliai dirbusį trečiosios šalies pilietį, išskyrus atvejį, kai rangovas arba priimančioji Lietuvos įmonė raštu iš subrangovo arba siunčiančiosios užsienio įmonės pareikalavo pateikti trečiųjų šalių piliečių įdarbinimo dokumentus, nurodytus šio straipsnio 2 dalyje, ir ėmėsi priemonių jų teisingumui patikrinti. Tokie patys veiksmai, padaryti rangovo arba priimančiosios Lietuvos įmonės, jau baustų už šį pažeidimą per pastaruosius 2 metus, užtraukia rangovui arba priimančiajai Lietuvos įmonei baudą nuo 2 896 iki 5 792 eurų už kiekvieną nelegaliai dirbusį trečiosios šalies pilietį.~~

98. Nelegaliai dirbę asmenys turi teisę reikalauti jiems priklausančio nesumokėto darbo užmokesčio darbo ginčams dėl teisės nagrinėti Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka.

109. Šio straipsnio 4 dalies 2 1 punkte **nurodytu atveju**, 5 dalies 2 ir 3 punktuose ir 8 dalyje nurodytais atvejais laikoma, kad nelegalaus darbo santykiai tęsiasi 3 mėnesius iki nelegalaus darbo fakto nustatymo dienos, o **atlyginimo** darbuotojui mokama **už darbą dydis nustatomas pagal nelegalaus darbo fakto nustatymo dieną galiojanti galiojančios Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta minimalioji mėnesinė alga patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydį**. Ši nuostata

netaikoma tais atvejais, kai šio įstatymo 55 straipsnyje nurodyta institucija ar darbuotojas įrodo, kad jam mokėtas didesnis darbo užmokestis, arba darbdavys, pripažindamas nelegalų darbą, įrodo, kad nelegalaus darbo laikotarpis buvo trumpesnis

11. Šio įstatymo 55 straipsnyje nurodyta institucija duomenų teikimo sutartyje nustatytais sąlygomis ir tvarka perduoda informaciją apie nelegaliai dirbantį ar dirbusį trečiosios šalies pilietį Migracijos departamentui, kad jis galėtų vykdyti savo funkcijas ir priimti sprendimus dėl trečiosios šalies piliečių.

12~~10~~. Šio straipsnio 4 dalies 3 2 punkte, 5 dalies 4 punkte ir 7 dalyje nurodyta bauda skiriama **juridiniam asmeniui neskiriama**, jeigu padaryta veika **užtraukia neužtraukia jam atsakomybę atsakomybės fiziniam ar juridiniam asmeniui pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą ar Lietuvos Respublikos baudžiamąjį kodeksą baudžiamojo kodekso 292¹ straipsnį.**

13. Šio įstatymo 55 straipsnyje nurodyta institucija, prieš skirdama šio straipsnio 4 dalies 2 punkte numatytą baudą, įvertina, ar iki nutarimo priėmimo dienos juridinis asmuo įvykdė šio straipsnio 4 dalies 1 punkte ar šio įstatymo 56¹ straipsnio 2 dalies 1 punkte numatytas pareigas. Jeigu pareigos įvykdytos, skiriama 3 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžių bauda už kiekvieną nelegaliai dirbusį asmenį, o juridiniam asmeniui, jau baustam už tuos pačius veiksmus per pastaruosius 2 metus, skiriama 6 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžių bauda už kiekvieną nelegaliai dirbusį asmenį.

56¹ straipsnis. Nelegalus darbas atliekant statybos darbus ir atsakomybė už jį

1. Nelegaliu darbu atliekant statybos darbus laikomi statybos darbai, kuriuos atlieka fiziniai asmenys, išskyrus trečiosios šalies piliečius, neturintys suformuoto galiojančio skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodo, kai privalu jį turėti, arba skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kode užšifruojamus duomenis pagrindžiančių dokumentų tais atvejais, kai skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodas negali būti suformuojamas.

2. Statytojas (užsakovas) ar jo vienas įgaliotas rangovas, padaręs šio straipsnio 1 dalyje nurodytą pažeidimą, laikomas nelegaliai statybos darbus atlikusio asmens darbdaviu. Statytojui (užsakovui) ar jo vienam įgaliotam rangovui, padariusiam šio straipsnio 1 dalyje nurodytą pažeidimą, neatsižvelgiant į formalią nelegaliai dirbančio ir (ar) nelegalų darbą leidusio dirbti asmens veiklos išraišką:

1) privalu pranešti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinei įstaigai apie nelegaliai dirbusio asmens priėmimą į darbą, nurodant faktinę jo darbo (nelegalaus) pradžią, ir sumokėti nelegaliai dirbusiam asmeniui sulygtą atlyginimą už darbą (už faktiškai dirbtą laikotarpį), ne mažesnę kaip 3 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžių;

2) skiriama šio įstatymo 56 straipsnio 4 dalies 2 punkte nurodyta bauda.

3. Nelegaliu darbu trečiosios šalies piliečiams atliekant statybos darbus laikomi darbai, kai nustatomos šio įstatymo 56 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytos aplinkybės ir, jas nustatčius:

1) taikomos šio įstatymo 56 straipsnio 2–13 dalių nuostatos;

2) *mutatis mutandis* statytojui (užsakovui) ar jo vienam įgaliotam rangovui taikomos šio įstatymo 56 straipsnio 6–8 dalių nuostatos.

4. Nelegaliai statybos darbus atlikę asmenys turi teisę reikalauti jiems priklausančio nesumokėto darbo užmokesčio darbo ginčams dėl teisės nagrinėti Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka.

5. Šio straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytu atveju atlyginimo darbuotojui už darbą dydis nustatomas pagal nelegalaus darbo fakto nustatymo dieną galiojančios Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydį.

56⁺ straipsnis. Skaidriai dirbančio asmens identifikavimas

1. ~~Skaidriai dirbančiu asmeniu laikomas Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme nustatyta tvarka suformuotą skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodą turintis fizinis asmuo, atliekantis darbą pagal darbo sutartį arba vykdantis savarankišką veiklą, kuriam (kuriai) atlikti (vykdyti) pagal specialiuosius įstatymus privaloma turėti galiojantį skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodą, o tais atvejais, kai tokiam asmeniui skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodas negali būti suformuotas, privaloma turėti skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kode užšifruojamus duomenis, nurodytus Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 15⁺ straipsnio 8 dalyje, pagrindžiančius dokumentus (toliau – skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kode užšifruojamus duomenis pagrindžiantys dokumentai).~~

2. ~~Darbdavys užtikrina, kad jo darbuotojai galiojantį skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodą, kurį pagal specialiuosius įstatymus jiems privalu turėti, arba tais atvejais, kai jiems skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodas negali būti suformuotas, skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kode užšifruojamus duomenis pagrindžiančius dokumentus turėtų darbo vietoje ir (ar) atlikdami darbus ir pateiktą jį šio įstatymo 55 straipsnyje nurodytoms institucijoms jų atliekamo patikrinimo metu, darbdavio užsakavams, kuriems atlieka darbdavio pavestus darbus ar teikia paslaugas, taip pat specialiuosiuose įstatymuose nurodytoms kontrolės institucijoms jų atliekamo patikrinimo metu ir (ar) specialiuosiuose įstatymuose nurodytiems asmenims.~~

3. ~~Šio straipsnio 2 dalyje numatyto reikalavimo, kad komandiruojamas laikinai dirbti į Lietuvos Respubliką darbuotojas turėtų galiojantį skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodą, o tais atvejais, kai jam skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodas negali būti suformuotas, – skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kode užšifruojamus duomenis pagrindžiančius dokumentus, laikymąsi užtikrina įmonė Lietuvos Respublikoje arba fizinis asmuo, į kurią (pas kurį) komandiruojamas laikinai dirbti užsienietis ir kuri (kuris) teikia informaciją įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 62 straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka.~~

57 straipsnis. Užsieniečių įdarbinimo ir informavimo apie įdarbintus arba komandiruojamus laikinai dirbti į Lietuvos Respubliką užsieniečius tvarkos pažeidimai ir atsakomybė už juos

1. Užsieniečių įdarbinimo tvarkos pažeidimais laikomi darbdavio, įdarbinusio trečiosios šalies pilietį, veiksmai, kai jis:

1) ~~ne vėliau kaip prieš vieną darbo dieną iki numatytos darbo sutarties sudarymo dienos nepareikalauja iš trečiosios šalies piliečio pateikti galiojantį leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje ar kitą dokumentą, suteikiantį teisę būti ar gyventi Lietuvos Respublikoje, ir leidimą dirbti Lietuvos Respublikoje, kai jį privaloma turėti;~~

2) ~~nepateikia dokumentų, patvirtinančių trečiosios šalies piliečio turimą kvalifikaciją, susijusią su atliktinu darbu, arba vienu metų trečiosios šalies piliečio darbo patirtį per pastaruosius 3 metus, susijusią su atliktinu darbu, kai vertinama užsieniečio trečiosios šalies piliečio kvalifikacija arba darbo patirtis ir darbdavys įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ nustatyta tvarka institucijoms Migracijos departamentui, nagrinėjančiam nagrinėjančioms trečiosios šalies piliečio prašymą išduoti nacionalinę vizą arba leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, ar Užimtumo tarnybai, nagrinėjančiai darbdavio prašymą išduoti leidimą dirbti ar priimti sprendimą dėl trečiosios šalies piliečio darbo atitikties Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikiams, teikė informaciją apie trečiosios šalies piliečio turimą kvalifikaciją, susijusią su darbu, arba vienu metų trečiosios šalies piliečio darbo patirtį per pastaruosius 3 metus, susijusią su atliktinu darbu;~~

3) ~~darbo Lietuvos Respublikoje laikotarpiu nesaugo teisę būti ar gyventi ir (arba) dirbti Lietuvos Respublikoje patvirtinančių šio įstatymo 56 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytų dokumentų kopijų ir (ar) nepateikia jų Valstybinei darbo inspekcijai, Migracijos departamentui ar kitoms šio įstatymo 55 straipsnyje nurodytoms institucijoms jų reikalavimu;~~

4-3) įdarbina trečiosios šalies pilietį pagal laikinojo darbo sutartį, taip, kaip ji apibrėžiama Lietuvos Respublikos darbo kodekse, išskyrus atvejį, kai pagal laikinojo darbo sutartį įdarbina trečiosios šalies pilietį, kuriam išduotas leidimas laikinai gyventi įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 40 straipsnio 1 dalies 4 punkto pagrindu nors jis nėra įrašytas į Valstybinės darbo inspekcijos sudaromą ir jos interneto svetainėje skelbiamą laikinojo įdarbinimo įmonių sąrašą, laikinojo darbo sutartis sudaryta trumpesniam negu 6 mėnesių laikotarpiui, nėra nustatyta visa darbo laiko norma, darbo Lietuvos Respublikoje metu mokamas mėnesinis darbo užmokestis, mažesnis negu paskutinis paskelbtas kalendorinių metų vidutinis mėnesinis BDU dydis, o laikotarpiais tarp siuntimų – mažesnis negu Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta minimalioji mėnesinė alga arba leidimas laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje trečiosios šalies piliečiui nesuteikia teisės dirbti pagal laikinojo darbo sutartį;

54) įdarbina trečiosios šalies pilietį, kuris nesilaikydamas įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 62 straipsnio 4 dalyje nustatytų sąlygų neturi leidimo pakeisti darbdavį ar darbo funkciją, nors privalu jį turėti.

2. Informavimo apie įdarbintus arba komandiruojamus laikinai dirbti į Lietuvos Respubliką užsieniečius tvarkos pažeidimu laikomi tokie darbdavio arba įmonės, į kurią užsienietis komandiruojamas laikinai dirbti, veiksmai, kai nesilaikoma įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 62 straipsnio 8 dalyje ar 103 straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų.

3. Informavimo apie komandiruojamus laikinai dirbti į Lietuvos Respubliką užsieniečius tvarkos pažeidimu laikomi tokie įmonės, į kurią užsienietis komandiruojamas laikinai dirbti, veiksmai, kai nesilaikoma įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 62 straipsnio 8 dalyje ar 103 straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų.

4. Už šio straipsnio 2 dalyje numatytą pažeidimą darbdaviui šio įstatymo nustatyta tvarka skiriama nuo 0,75 iki 1,5 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio bauda. Darbdaviui, jau baustam už šio straipsnio 2 dalyje padarytą pažeidimą per pastaruosius 2 metus, už pakartotinai padarytą pažeidimą šio įstatymo nustatyta tvarka skiriama nuo 1,5 iki 3 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžių bauda.

5.3. Valstybinė darbo inspekcija, nustačiusi, kad darbdavys Darbdaviui arba įmonei-įmonei, į kurią užsienietis komandiruojamas laikinai dirbti, padarė už kiekvieną jo (jos) padarytą šio straipsnio 1 ir (ar) 23 dalyje dalyse numatytą pažeidimą, šio įstatymo nustatyta tvarka skiria darbdaviui arba įmonei, į kurią užsienietis komandiruojamas laikinai dirbti, baudą skiriama nuo 1 200 iki 2 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžių bauda 400 eurų už kiekvieną padarytą pažeidimą. Tokie patys veiksmai, padaryti darbdavio arba įmonės, į kurią užsienietis komandiruojamas laikinai dirbti, Darbdaviui arba įmonei, į kurią užsienietis komandiruojamas laikinai dirbti, jau baustam (baustai) jau baustų už šį šio straipsnio 1 ir (ar) 3 dalyse padarytą pažeidimą per pastaruosius 2 metus, šio įstatymo nustatyta tvarka užtraukia darbdaviui arba įmonei, į kurią užsienietis komandiruojamas laikinai dirbti, baudą skiriama nuo 2 400 iki 4 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžių bauda 800 eurų už kiekvieną pakartotinai padarytą pažeidimą, nurodytą šio straipsnio 1 ir (ar) 3 dalyse padarytą pažeidimą.

6. Darbdaviui arba įmonei, į kurią užsienietis komandiruojamas laikinai dirbti, pateikusiam (pateikusiai) neteisingus duomenis apie įdarbintą arba komandiruotą laikinai dirbti į Lietuvos Respubliką užsienietį, šio įstatymo nustatyta tvarka skiriama nuo 0,35 iki 0,7 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio bauda. Darbdaviui arba įmonei, į kurią užsienietis komandiruojamas laikinai dirbti, jau baustam (baustai) už neteisingų duomenų apie įdarbintą arba komandiruotą laikinai dirbti į Lietuvos Respubliką užsienietį pateikimą per pastaruosius 2 metus, už pakartotinai pateiktus neteisingus duomenis apie įdarbintą arba komandiruotą laikinai dirbti į Lietuvos Respubliką užsienietį šio

įstatymo nustatyta tvarka skiriama nuo 0,7 iki 1,5 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio bauda.

58 straipsnis. Nedeklaruotas darbas ir atsakomybė už jį

1. Nedeklaruotu darbu vadinamos fizinio asmens (darbuotojo) pavaldžiai kitam asmeniui (darbdaviui) ir jo naudai atlygintinai atliekamos darbo funkcijos, kai Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka **netvarkoma darbuotojų darbo laiko apskaita ir (arba)** darbo laiko apskaitos dokumentuose nėra pažymėta:

- 1) darbuotojo dirbti viršvalandžiai;
- 2) darbuotojo darbo laikas švenčių dieną, poilsio dieną, jeigu jis nenustatytas pagal grafiką;
- 3) darbuotojo darbo laikas naktį;

2. Prievolę įtraukti į apskaitos dokumentus šio straipsnio 1 dalyje nurodytas darbuotojo atliekamas darbo funkcijas darbdavys privalo įvykdyti iki darbo dienos darbovietėje pabaigos.

3. ~~Valstybinė darbo inspekcija, nustatiusi, kad darbdavys padarė~~ **Padarius** šio straipsnio 1 dalyje numatytą pažeidimą:

1) ~~įpareigoja darbdavį~~ **darbdavys privalo** atkurti iškreipiamas ar slepiamas aplinkybes, dėl kurių buvo konstatuotas nedeklaruotas darbas;

2) **darbdavys privalo sumokėti darbuotojui, kurio atliktos darbo funkcijos nebuvo pažymėtos darbo laiko apskaitos dokumentuose Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka, ne mažesnę kaip 1 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio atlyginimą;**

3) ~~skiria baudą darbdaviui~~ **darbdaviui šio įstatymo nustatyta tvarka skiriama nuo 1 200 iki 3 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžių bauda 600 eurų. Tokie patys veiksmai, padaryti darbdavio, Darbdaviui, jau bausė baustam už šį pažeidimą per pastaruosius 2 metus, už pakartotinai padarytą pažeidimą užtraukia šio įstatymo nustatyta tvarka skiriama baudą darbdaviui nuo 3 600 iki 5 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžių bauda 1 200 eurų.**

4. Darbuotojai, **pagal šio straipsnio 3 dalies 2 punktą** kurių atliktos darbo funkcijos Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka darbo laiko apskaitos dokumentuose nebuvo pažymėtos, turi teisę reikalauti jiems nesumokėto darbo užmokesčio darbo ginčams dėl teisės nagrinėti Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka.

5. ~~Šio straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodyta bauda skiriama, jeigu padaryta veika neužtraukia atsakomybės fiziniam asmeniui pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą.~~

59 straipsnis. Nedeklaruota savarankiška veikla ir jos teisinės pasekmės

1. Nedeklaruota savarankiška veikla yra fizinio asmens veikla, atitinkanti individualios veiklos požymius, tačiau asmuo ją vykdo:

- 1) neįsiregistravęs mokesčių įstatymų nustatyta tvarka;
- 2) įsiregistravęs mokesčių įstatymų nustatyta tvarka, bet nedeklaruodamas pajamų arba deklaruodamas mažesnes pajamas, negu faktiškai gavo iš tokios individualios veiklos-;

3) **neturėdamas suformuoto galiojančio skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodo, kai privalu jį turėti, arba skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kode užšifruojamus duomenis pagrindžiančių dokumentų tais atvejais, kai skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodas negali būti suformuojamas.**

2. Nedeklaruotą savarankišką veiklą vykdančias fizinis asmuo atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

~~59⁺ straipsnis. Savarankiškai dirbantiems asmenims taikomų skaidriai dirbančio asmens identifikavimo reikalavimų pažeidimas~~

~~Skaidriai dirbančio asmens identifikavimo reikalavimų pažeidimu laikoma individualios veiklos požymius atitinkanti savarankiškai dirbančio asmens veikla, kuri vykdoma neturint galiojančio skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodo, o tuo atveju, kai jam skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kodas negali būti suformuotas, — neturint skaidriai dirbančio asmens identifikavimo kode užšifruojamus duomenis pagrindžiančių dokumentų, jeigu specialiuosiuose įstatymuose numatyta pareiga jį (juos) turėti arba jeigu ši veikla vykdoma nepateikiant jo (jų) šio įstatymo 55 straipsnyje nurodytoms institucijoms ar specialiuosiuose įstatymuose nurodytoms kontrolės institucijoms.~~

59²¹ straipsnis. Juridinių asmenų atsakomybė už statybvietėje esančių asmenų, **išskyrus asmenis atliekančius statybos darbus**, identifikavimo reikalavimų nevykdymą

1. Už Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 22¹ straipsnio 4 dalyje nustatytų **statybvietėje esančių asmenų, išskyrus asmenis atliekančius statybos darbus, identifikavimo** reikalavimų pažeidimą juridiniam asmeniui – statytojui (užsakovui) ar jo **vienam** įgaliotam rangovui skiriama bauda nuo 2 000 iki 5 000 eurų.

2. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens – statytojo (užsakovo) ar jo **vieno** įgalioto rangovo, bausto bauda už šio straipsnio 1 dalyje nustatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo 5 000 iki 7 000 eurų.

60 straipsnis. ~~Baudos~~ **Ekonominių sankcijų skyrimas, nutarimo vykdymas ir apskundimas**

1. Šio įstatymo 56 ~~ir 56¹ straipsnyje~~ **straipsniuose** numatytų pažeidimų bylas nagrinėja ir **nutarimus priima** ~~baudas skiria~~ šio įstatymo 55 straipsnyje nurodytos institucijos. Šio įstatymo 59²¹ straipsnyje nurodytas bylas nagrinėja ir ~~baudas skiria~~ **nutarimus priima** Valstybinė darbo inspekcija ar Valstybinė mokesčių inspekcija. Šio įstatymo 57 ir 58 straipsniuose numatytų pažeidimų bylas nagrinėja ir ~~baudas skiria~~ **nutarimus priima** Valstybinė darbo inspekcija. Šie pažeidimai tiriami, pažeidimų protokolai surašomi ir bylos nagrinėjamos *mutatis mutandis* vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksu. **Šio įstatymo 55 straipsnyje nurodytos institucijos, išnagrinėjusios bylą, turi teisę priimti nutarimą:**

1) **skirti šio įstatymo nustatytas ekonomines sankcijas;**

2) **nutraukti bylą, jeigu nėra šio įstatymo 56, 56¹, 57, 58 ar 59¹ straipsnyje numatyto pažeidimo;**

3) **grąžinti bylą papildomam tyrimui atlikti. Šis nutarimas priimamas tik išimtiniais atvejais, kai reikia atlikti didelės apimties papildomą bylos aplinkybių tyrimą arba nagrinėjant bylą sunku nustatyti papildomas bylos aplinkybes. Byla gali būti grąžinta papildomam tyrimui tik vieną kartą.**

2. Šio įstatymo 55 straipsnyje nurodyta institucija, skirdama šio įstatymo 56 **straipsnio 4 dalies 2 punkte** numatytą baudą, **kai nėra taikoma šio įstatymo 56 straipsnio 13 dalis**, 57 ir 58 straipsniuose numatytą baudą, jos dydį nustato pagal baudos minimumo ir maksimumo vidurkį, atsižvelgdama į tai, ar yra ~~darbdavio~~ juridinio ar ~~fizinio~~ asmens – atsakomybę lengvinančių ar sunkinančių aplinkybių. Jeigu yra atsakomybę lengvinančių aplinkybių, baudos dydis mažinamas nuo vidurkio iki minimumo, jeigu yra atsakomybę sunkinančių aplinkybių, baudos dydis didinamas nuo vidurkio iki ~~maksimalaus dydžio~~ **maksimumo**. ~~Kai~~ **Jeigu** yra atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių, bauda skiriama atsižvelgiant į jų kiekį ir reikšmingumą. Baudos dydžio mažinimas ar didinimas turi būti motyvuotas. Bauda išieškoma į valstybės biudžetą. **Pažeidėjas turi sumokėti baudą ne vėliau kaip per 40 kalendorinių dienų nuo nutarimo išsiuntimo ar išdavimo jam dienos, o jei apskundžia nutarimą, – ne vėliau kaip per 40 kalendorinių dienų nuo nutarties, kuria skundas nepatenkinamas, išsiuntimo ar išdavimo jam dienos. Šio įstatymo 55 straipsnyje nurodytų institucijų nutarimai yra vykdomieji dokumentai, vykdomi Lietuvos Respublikos**

civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Nutarimas gali būti pateikiamas vykdyti ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo šioje dalyje baudai sumokėti nustatyto termino pabaigos. Šios dalies nuostatos taikomos ir tais atvejais, kai Valstybinė darbo inspekcija ar Valstybinė mokesčių inspekcija skiria šio įstatymo 59²¹ straipsnyje numatytas baudas.

3. Atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad asmuo, padaręs pažeidimą, užkirto kelią žalingoms pažeidimo pasekmėms, iki pažeidimo tyrimo pradžios pažeidimą nutraukė, pripažino padaręs pažeidimą, padėjo įgaliotiems pareigūnams atlikti pažeidimo tyrimą, geranoriškai atlygino žalą, ~~taip pat~~ labai sunki juridinio asmens finansinė padėtis.

4. Atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad asmuo trukdė atlikti pažeidimo tyrimą, slėpė padarytą pažeidimą, tęsė pažeidimą, nepaisydamas šio įstatymo 55 straipsnyje nurodytų institucijų įgaliotų pareigūnų įpareigojimo nutraukti neteisėtus veiksmus.

6 5. Baudos skyrimas gali būti ginčijamas teisme Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Skundą nagrinėjantis teismas, atsižvelgdamas į padaryto pažeidimo pobūdį, mastą, atsakomybę lengvinančias ir kitas reikšmingas aplinkybes (dėl kurių atitinkama pinigine bausmė pažeidėjui būtų akivaizdžiai per didelė bei neproporcinga (neadekvati) padarytam teisės pažeidimui ir dėl to neteislinga), vadovaudamasis teisingumo ir protingumo principais, turi teisę skirti mažesnę pinigine bausmę negu šio įstatymo IV skyriuje nustatytos minimalios bausmės.

6. Jeigu pažeidėjas dėl objektyvių priežasčių negali laiku sumokėti bausmės ir jeigu yra motyvuotas jo prašymas, šio įstatymo 55 straipsnyje nurodytos institucijos, atsižvelgdamos į jo finansinę padėtį, paskirtos bausmės dydį ir kitas reikšmingas aplinkybes, turi teisę paskirtos bausmės mokėjimą išdėstyti per laikotarpį iki vieno metų. Prašymas gali būti pateiktas bylos nagrinėjimo metu arba per vieną mėnesį nuo nutarimo įsiteisėjimo dienos.

57. Šio įstatymo 56, 56¹, 57, 58 ir 59²¹ straipsniuose numatytos bausmės gali būti skiriamos ne vėliau kaip per 2 metus nuo pažeidimo padarymo dienos, o trunkamojo pažeidimo atveju – per 2 metus nuo jo paaikšėjimo dienos.“

28 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus 1, 3, 5, 6, 10, 11 ir 13 straipsnius, 14 straipsnio 1 dalį, 21 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis, 22 ir 23 straipsnius ir šio straipsnio 12 dalį, įsigalioja 2024 m. liepos 1 d.

2. Šio įstatymo 8 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 9 punkto nuostata netaikoma bedarbiui, kuris pranešė Užimtumo įstatymo 55 straipsnyje nurodytoms institucijoms apie savo nelegalaus darbo faktą arba kuris teikė žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas pagal paslaugų kvitus, pažeisdamas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatyme nustatytus reikalavimus, iki 2024 m. birželio 30 d.

3. Šio įstatymo 14 straipsnio 3 dalyje išdėstyta Užimtumo įstatymo 35 straipsnio 4 dalies 5 punkte nurodyta aplinkybė – vadovas ar kitas atsakingas asmuo per paskutinius vienus metus iki paraiškų pateikimo dienos neturėjo administracinės nuobaudos, skirtos pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą už finansinių ataskaitų (konsoliduotųjų finansinių ataskaitų), metinės ataskaitos, metinio pranešimo (konsoliduotojo metinio pranešimo), veiklos ataskaitų, auditoriaus išvados, mokėjimų valdžios institucijoms ataskaitos (konsoliduotosios mokėjimų valdžios institucijoms ataskaitos), pelno mokesčio informacijos ataskaitos nepateikimą laiku teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka Juridinių asmenų registro tvarkytojui – taikoma darbdaviams, kurie pateikė paraiškas dėl remiamojo įdarbinimo priemonių, darbo vietų steigimo ar pritaikymo subsidijavimo arba įdarbinimo pagal pameistrystės darbo sutartį 2024 m. liepos 1 d. ir vėliau.

4. Šio įstatymo 14 straipsnio 4 dalyje išdėstyta Užimtumo įstatymo 35 straipsnio 7 dalies nuostata taikoma darbdaviams, kuriems mokama subsidija darbo užmokesčiui ir (ar) subsidija darbo asistento išlaidoms, įgyvendinant remiamojo įdarbinimo priemones, 2024 m. liepos 1 d. ir vėliau.

Darbdaviams, kuriems mokama subsidija darbo užmokesčiui ir (ar) subsidija darbo asistento išlaidoms, įgyvendinant remiamojo įdarbinimo priemones, neatitinkantiems, Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklėse nustatytų reikalavimų, subsidijos darbo užmokesčiui ir (ar) subsidijos darbo asistento išlaidoms mokėjimas nutraukiamas nuo 2024 m. liepos 1 d. Šio įstatymo 14 straipsnio 4 dalyje išdėstytos Užimtumo įstatymo 35 straipsnio 7 dalies nuostata dėl Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklių taip pat taikoma darbdaviams, kurie Užimtumo įstatymo 37 straipsnio 1 dalyje, 38 straipsnio 1 dalyje, 39² straipsnio 1 dalyje ar 39³ straipsnio 1 dalyje nurodytą trišalę sutartį sudarė arba paraiškas dėl įdarbinimo pagal pameistrystės darbo sutartį priemonės įgyvendinimo pateikė po 2024 m. liepos 1 d.

5. Sutartims, sudarytoms dėl asmenų, kurie pagal Užimtumo įstatymo 25 straipsnį laikomi darbo rinkoje papildomai remiamais asmenimis iki 2024 m. birželio 30 d., taikomos Užimtumo įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatos, galiojusios sutarties pasirašymo dieną.

6. Užimtiesiems asmenims, su kuriais Užimtumo įstatymo 39³ straipsnio 1 dalyje nurodyta dvišalė arba trišalė sutartis sudaryta iki 2024 m. birželio 30 d., mokymo stipendija mokama iki šios sutarties galiojimo termino pabaigos arba, jeigu sutartis nutraukta joje nustatytais sąlygomis, – iki sutarties nutraukimo dienos.

7. Užimtumo įstatymo 44 straipsnio 9 dalies 5 punkte nurodytiems draudimą įrodantiems dokumentams, pateiktiems Užimtumo tarnybai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos iki 2024 m. birželio 30 d., taikomos Užimtumo įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatos, galiojusios jų pateikimo Užimtumo tarnybai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dieną.

8. Šio įstatymo 27 straipsnyje išdėstyto Užimtumo įstatymo 56 straipsnio 5 dalies nuostatos netaikomos darbdaviams, kurie padarė Užimtumo įstatymo 56 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą pažeidimą iki 2024 m. birželio 30 d.

9. Šio įstatymo 27 straipsnyje išdėstyto Užimtumo įstatymo 58 straipsnio 1 dalies nuostata taikoma darbdaviams, kurie netvarkė darbuotojų darbo laiko apskaitos 2024 m. liepos 1 d. ir vėliau.

10. Prašymai dėl atvykimo išmokos iš užsienio pritrauktiems darbuotojams, pradėti nagrinėti iki 2024 m. birželio 30 d., baigiami nagrinėti taikant Užimtumo įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatas, galiojusias prašymo dėl atvykimo išmokos iš užsienio pritrauktiems darbuotojams pateikimo dieną.

11. Iki 2024 m. birželio 30 d. pradėtos, tačiau nebaigtos nagrinėti pažeidimų bylos baigiamos nagrinėti vadovaujantis Užimtumo įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatomis, galiojusiomis iki 2024 m. birželio 30 d.

12. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras iki 2024 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teikia
Socialinių reikalų ir darbo komiteto vardu
komiteto pirmininkė

Paulė Kuzmickienė